

RAAHE

PATTIJOKI 9 KISSAKANGAS

Tarkastus 11.9.2003

Kohteen nimi: Kissakangas

Määrittys ja mj-luokka: Röykkiöitä, asuinpaikka, asumuspainanteita. II/III.

Peruskartta: 2441 11 RELLETTI ja 2441 10 KOPSA
 Koordinaatit: p = 7171 73 - 84, i = 3390 98 - 3391 17
 (x = 7169 97 - 7170 06, y = 2534 48 - 66)
 z = 52,5 - 57,5

Kylä, kylänosa: Pattijoki, Ylipää
 Tila 1: 40:38
 Tila 2: 40:21
 Omistaja 1:
 Omistaja 2:

Kissakangas sijaitsee Pattijoen kirkolta noin 10,5 km kaakkoon, Kastellin Linnakankaan Jätinkirkosta noin 650 metriä kaakkoon ja Myllysaaren talosta noin 200 - 300 metriä koilliseen. Kissakangas on itä - länsi - suuntainen moreenikangas. Kohde sijaitsee Kissakankaan kaakkoisreunalla olevalla harjanteella ja sen etelään laskevalla rinteellä. Pattijoen ja Raahen kuntaliitoksen myötä alue kuuluu nykyään Raahen kaupunkiin.

Paikalla käytiin 11.09.2003. Käynti liittyi Turun yliopiston arkeologian oppiaineen henkilökunnan ekskursion, jonka oppaana allekirjoittanut toimi yhdessä Markku Mäkiuotin kanssa. Matkan tarkoituksena oli tutustua Pohjois-Pohjanmaalle ominaiseen muinaisjäännöskantaan. Kissakankaalla päästiin tutustumaan myös tapaan, jolla muinaisjäännöksiä alueella paikoin käsitellään. Tästä esimerkiksi osoittautui Kissakangas, jonka yhteensä kuusihenkinen ryhmä totesi osittain äestysten tuhoamaksi.

Ensimmäisen kerran kohde on tarkastettu 1975, jolloin Paula Purhonen totesi alueella 5 - 6 röykkiötä. Vuonna 1997 tehdyssä tarkastuksessa paikalta tavattiin viisi röykkiötä. Näistä läntisin oli matala latomusmainen, muut pyöreitä keskuskuoopallisia röykkiöitä. Lisäksi tavattiin etelärinteestä asuinpainanteiksi tulkitut painanteet (2 kpl), sekä itäisimmän röykkiön eteläpuolella yksi epämääräinen kiveys ja kuoppa. Kuopan halkaisija oli noin 0,5 metriä - ei 5 metriä kuten ko. inventointikertomuksessa virheellisesti mainitaan. Aiemman tarkastuksen tapaan muutamia kvartsi-iskoksia havaittiin rinteiden alapuolella kulkevalta polkutieltä (Pattijoki 11). Vuonna 1987 on Myllysaaren talon kaakkoispuoliselta pellolta tavattu tasatalta.

Kohde on merkitty peruskartalle vuoden 1975 tarkastuksen jälkeen. Merkintä on ainakin jo vuoden 1987 kartassa. Lisäksi kohde lähihavaintoineen ja -löytöineen on mainittu Pohjois-Pohjanmaan liiton julkaisemassa luettelossa (Pohjois-Pohjanmaan kiinteät muinaisjäännökset. Osa 3. Oulu 2000. s. 83, kohdenumero 12).

Tämänkertaisen käynnin aikana kohteen itäosa todettiin hakatuksi ja äestetyksi. Hakattu palsta on nro. 40:38. Vuoden 1997 inventointikertomuksessa mainitut jäänteet a) ja b) olivat äestämättömällä alueella ja ehjiä, samoin kertomuksessa mainitut asuinpainanteet. Röykkiöiden a) ja b) välissä hieman kauempana (so. ylempänä eli pohjoisempana) oli äestys paljastanut ja särkenyt pienen röykkiömäisen kiveyksen, jota ei 1997 käynnin aikana oltu havaittu. Maanpinta kolmen itäisemmän röykkiön ympärillä oli kauttaaltaan rikottu niin kankaan laelta kuin etelään laskevalta rinteeltäkin. Röykkiöiden yli ei oltu ajettu, mutta ainakin yhden röykkiön reuna oli selvästi vaurioitunut. Jo aiempien tarkastusten yhteydessä tehdyt havainnot olivat viitanneet siihen, että alueella on myös asuinpaikka, josta ei ole maanpäälle näkyviä merkkejä. Nyt

kivikkoisissa äestysurissa olikin näkyvissä kvartsi-iskoksia sekä jokseenkin tasaisella kankaan laella röykkiöiden ympärillä, idässä aina kankaan nokkaan saakka, että käytännössä koko äestetyssä etelärinteessä. Myös palanutta kiveä ja muutamia rikkoontuneita liesiä havaittiin. Talteen poimittiin yksi kvartsikaavin ja pieni liuskeiskos.

Karkea arvio on, että asuinpaikasta on tuhoutunut noin puolet. Kohteen rajautumista lännessä ei tarkemmin tunneta. Kohteen 11 havaintojen mukaan se voi ulottua yhtenäisenä jopa seuraavallekin palstalle (40:44). Kävijöiden arvion mukaan äestys on tehty joko kesällä 2003 tai 2002.

Kohde tarkastettu: 11.9.2003

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1975, P. Purhonen
Tark. 1987, A. Forss
Inv. 1997, M. Sarkkinen

Aiemmat löydöt: KM 30684, kvartsi-iskoksia (kohde 9)
KM 19682, kvartsi-iskoksia (kohde 11)
KM 25605, tasataltta (kohde 27)

Tarkastuslöydöt: KM , kivilaji-iskos, kvartsikaavin (ei toistaiseksi luetteloitu)

Liite: Kopio luettelosta Pohjois-Pohjanmaan kiinteät muinaisjäännökset. *poistettu*

Oulussa 15.9.2003

Mika Sarkkinen

vs. tutkija

Pohjois-Pohjanmaan museo